

ПРОБЛЕМНІСТЬ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНИ

доц. Лукаш О.А., студент Єгоров І.В.

Важливим і перспективним механізмом економічної стабілізації держави є трансферг технологій, сутність якого полягає в передачі ноу-хау, нових технологій, технологічного обладнання та науково-технічних знань від власника до замовника. Саме зміни технологій забезпечують розвиток галузей промисловості, є основою якісних змін в економіці в цілому.

Однак в Україні через слабку взаємодію науки і бізнесу трансфер технологій не знайшов свого належного розвитку, тому перспективні наукові розробки часто не комерціалізуються. Через це Україна втрачає можливість використання стратегії нарощування інноваційного потенціалу на пріоритетних напрямках НТП, що загрожує закріпленням у країні екстенсивної моделі розвитку економіки.

В Україні використовуються такі типи інноваційного розвитку: стратегія перенесення - використання зарубіжного науково-технічного потенціалу та його досягнень, та стратегія запозичення - освоєння виробництва високотехнологічної продукції шляхом використання власної дешевої робочої сили та власного науково-технічного потенціалу. Але найбільш ефективною є стратегія нарощування, що передбачає використання власного науково-технічного потенціалу, залучення знань іноземних конструкторів та вчених.

На разі, основну частину вітчизняного трансферу технологій складає придбання іноземних технологій. На придбання іноземного інтелектуального продукту минулого року було спрямовано упрітьєро більше коштів, ніж на розвиток вітчизняного інтелектуального продукту. Зберігається тенденція зменшення кількості поданих заявок на винаходи до Держдепартаменту інтелектуальної власності (порівняно з 2005 р. зменшилася на 13,6 %). Кількість використаних у виробництві винаходів скоротилась на 19,8 %.

Ускладненість та бюрократизованість реєстрації права інтелектуальної власності на Україні призводить до того, що «трансфер технологій» за кордон стає цілеспрямованим відбиранням за безцінь українських технологій іноземними фірмами. Розповсюджені випадки подання заявок на винаходи в інші країни в

обхід Державного департаменту інтелектуальної власності України, що теж супроводжується неконтрольованим відпливом нових технологій за кордон.

З метою створення стратегічних альянсів з найбільшими зарубіжними операторами ринку технологій необхідно є інтеграція українських учасників ринку технологій у відповідні європейські структури, що дозволить отримати доступ до баз даних, бірж, фондів венчурного капіталу та до інших інформаційних та фінансових ресурсів та надасть значні переваги при оформленні ліцензійних контрактів та міжнародних патентів.

З метою покращення ситуації щодо питань технологій та інновацій в Україні необхідно здійснювати рішучі кроки на законодавчому рівні, насамперед це державна підтримка міжнародних патентів з найбільш перспективних розробок. Потрібно забезпечити умови для активної розробки новітніх технологій в Україні та умови для їх представлення як об'єктів міжнародного технологічного трансферу через виконання таких заходів: активізації розвитку інфраструктури інноваційного процесу; залучення приватних українських і закордонних інвестицій в інноваційну сферу; створенню умов для збільшення кількості учасників трансферу технологій.

Незадовільним залишається стан виконання вимог законів у сфері права інтелектуальної власності і високим - рівень порушень зазначеного права. Посилення захисту прав інтелектуальної власності в Україні пов'язано з приведенням національного законодавства у відповідність із законодавством ЄС. Так, в Україні строки охорони прав інтелектуальної власності не відповідають нормам ЄС. Наприклад, українські патенти встановлюють міжнародний пріоритет на винахід строком лише на рік. Одним з методів стимулювання винахідництва є підготувати змін до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" в частині визначення розміру та порядку виплати винагороди творцям об'єктів інтелектуальної власності.

Для виходу на якісно інший рівень розвитку національного трансферу технологій необхідно формувати сприятливі умови для інноваційної діяльності бізнесу, заохочувати світових лідерів у галузі високих технологій до приходу в Україну, створювати інструменти трансферу технологій, забезпечити наявність професійного менеджменту.